

שבט תשס"ה, ג'תון מס' 8

מקור ישראל

מבית מציני פילוסופ

פניצנים נראו בארץ את פצאוי פאיץ וקול פתור נשאץ בארצנו

וכרגיל:
הפינה לזוגיות
וסיפור לילדים

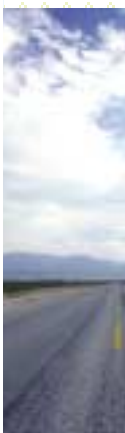
על תהליך השיבה לארץ, הרב שלמה אבינר
לאהוב
סדר טו' בשבט
עוגת פירות יבשים משובחת

- עמ' 2
- עמ' 3
- עמ' 4
- עמ' 7

חזרנו הביתה

הרב שלמה אבינר

אין הוא רוצה במליצה:
"המוציא לחם מחוץ
לארץ!" אכן הארץ האירה
לנו פנים ונוסדו המושבות
החקלאיות הראשונות.

מאז הלכנו והתעצמו
ב מ ו ב ן
החקלאי-התיישבותי והנה
הארץ השממה הפכה לגן
עדן.

כאשר אנו רואים פירות
ארץ ישראל ואוכלים
אותם, אנו זוכרים תמיד
שהנה אנו קמים לתחייה.
ארוכה היא הדרך אך
אנו צועדים בה בביטחה:

בניין הארץ, שיבת ציון של קיבוץ כל הגלויות,
הקמת המדינה, חיזוק הכלכלה, התעצמות צבא
הגנה לישראל כאשר כשמו הוא מגן עלינו וחזרת
התורה לאכסניא שלה.

בדרך הזאת לא חסרות בעיות ולא חסרים
משברים, בכל התחומים, ועקב כך יש מתוכנו
המתייאשים שמא הגענו למבוי סתום. לא כן, אלא
שהדרך ארוכה, ואנו רק בתחילתה. במצב כזה,
יש להתחזק, להביט נכוחה מולנו ולהמשיך קדימה.
לזכור שבחיי היחיד, המציאות אין לה כנפיים,
וקל-וחומר בחיי האומה, יש להתאזר בסבלנות.
עוד הרבה משימות עומדות לפנינו: להלהיב
את הנוער שלנו לחיים אידיאליסטים ולחלצו מכל
הסכנות האורבות לו כגון אלימות, אלכוהול וסמים;
למגר את הטרור באורח סופי ולהבטיח את קיומנו
השלישי; לאחוז בכנפות הארץ ולא לעזוב חלקים
ממנה ביד אויבנו; למלא את האומה בתרבות
יהודית-אמיתית הנצחית; לדאוג למעוטי יכולת
ולסלק לגמרי את חרפת הרעב בכל צורותיה;
ומעל הכל להרבות אחוות אחים, על אף כל חילוקי
הדעות, להרבות אהבה ואחוה ושלוש ורעות.
...כל המהלך הענק הזה החל מהראשית הצנועה
של נתינת הארץ את פירותיה בעין יפה.

אשרינו שזכינו.

אלפיים שנה התגעגענו הביתה. אמנם היה נס
ופלא שהחזקנו מעמד בתוככי עמים אחרים ולא
שכחנו שלא שם מקומו. תמיד ידענו שהגלות
היא זמנית ושעם ישראל ינצח אותה.
אכן, המהר"ל מפראג כותב בתחילת ספרו "נצח
ישראל", הן עמוקות בנושא זה של חורבן ותחייה,

**בדרך הזאת לא חסרות בעיות ולא חסרים
משברים, בכל התחומים. ועקב כך יש מתוכנו
המתייאשים שמא הגענו למבוי סתום. לא כן,
אלא שהדרך ארוכה, ואנו רק בתחילתה.**

שעם יכול להופיע בשתי צורות: טבעית ולא
טבעית. לצורתו הטבעית של כל עם יש שלשה
מימדים: להיות יחד, להיות בארצו ולהיות עצמאי.
לעומת זאת, כאשר הוא מפוזר, במקום זר, ותחת
שליטת זר, הוא במצב לא טבעי, מצב חולני.
סופו של עם חולה הוא להיעלם מעל-אדמות,
כאשר אוזלים אצלו כוחות החיים. וזה הפלא הגדול
של עמנו הגדול, שהינו נצחי. נצח ישראל לא ישקר
ולא ינחם.

במשך אותם אלפי-שנה, העלנו תמיד את זכר
ירושלים על ראש שמחתנו. לא הסתפקנו במאוים
אלא השתדלנו תמיד במסירות נפש גדולה לחזור
לארצנו. אך למגינת לבנו כל ניסיונותינו עלו בתוהו.
בארץ היו פורעים ורוצחים בשפע ולעומתם לחם
- אין. "לא על הלחם לבדו יחיה האדם", אך גם על
הלחם. "אם אין קמח, אין תורה", ובכלל, אם אין
קמח, אין כלום.

והנה נפל דבר. הארץ החלה להראות לנו פנים
שוחקות, לעינינו החל להתקיים הסימן הגדול
שמסר לנו הנביא יחזקאל: "ואתם הרי ישראל
ענפכם תתנו ופריכם תשאו לעמי ישראל כי קרבו
לבוא" (יחזקאל לו ח). הגיע הזמן שהארץ תיתן פריה
בעין יפה, שהרי עם ישראל קרוב לבוא, וזקוק הוא
לחיות חיי כבוד מעבודתו על אדמתו, ולא מכספי
חלוקה אשר מקורם בעבודתם של יהודים בגלות.

לאהבה

עוף בפירות יבשים

החומרים: עוף, תפוח-עץ, משמשים מיובשים, אגוזים, עוד פירות יבשים 100 גרם מכל סוג, 10-15 שיני שום, 2 כפות שמן, כף פפריקה, כף דבש, כפית רוטב סויה, כפית טימין, כוס יין אדום, חצי כפית זגוויל

הכנה: מערבבים את השמן עם, הדבש, הפפריקה, הזנגביל והסויה ומורחים התערובת על חלקי העוף. מניחים בתבנית מכניסים לתנור, למדף גבוה ומשחמים (כ-10 דקות מכל צד) מוציאים את העוף ומניחים בצלחת. מפזרים בתבנית את הפירות היבשים, האגוזים, שיני השום והטימין. מניחים עליהם את העוף, וביניהם את רבעי התפוחים. שופכים על הכל יין. מערבבים את המלח, הפלפל ורוטב סויה עם מעט מים רותחים, ושופכים את התערובת על העוף. מכסים בנייר כסף. מכניסים לתנור על חום גבוה עד לרתיחה. מנמיכים לחום בינוני ומשאירים כשעה. מסירים את הכיסוי ומשאירים בתנור ל-10 דקות. מתאים עם אורז לבן. על צלחת גדולה מניחים את העוף, כשסביבו אורז ופירות.

באופן כללי אני יודע לרואה גדול מכל דבר בזאת.

אבל אני לא יודע לרואה את צב בחיי פיוק-וים שלי...

השאלות רבות מאפיינים את יחסנו עם אלוקים, אך הראשון הראשון מאפיינו הוא - אהבה.

ארץ-ישראל שלי יפה וגם פורחת, אני אוהב אותה מאוד, וזה מעולה. אבל אם להיות אמיתיים, כולנו יודעים שנקודת הקשר היחידה שלנו עם ארצנו היא התנ"ך, אין שום מקור אחר שמשייך אותנו לכאן, ואם נתאמץ עוד קצת נגיד את המילה אלוקים באיזו שהיא צורה. אבל למה כל הביורוקרטיה - למה אי אפשר להגיד פעם אחת לפחות, תוך כדי שיחה על ארצנו - להשחיל משפט קטן כמו "אלוקים נתן לנו את הארץ, הוא בעצם בעל-הבית".

כשאנחנו שואלים את עצמנו למה אנחנו נאחזים בגוש-קטיף לדוגמא, אנחנו מפתתלים בהסברים שונים - שכולם נכונים, אבל הסיבה האמיתית היא... אהבה. אהבה לאלוקים. לאלוקים - שנרצה או לא, נתן לנו את גוש-קטיף, את השומרון, את חיפה, תל-אביב... וכן, גם את הבית שלך וגם את הבית שלי. זו אינה בושה, ההפך - זו גאווה גדולה.

זה לא מספיק משכנע בעיניי... סביר להניח שאם יחסי האהבה שלי עם בורא עולם היו תקינים - לא הייתי מחביא כל-כך את אלוקים משום שהוא... "אינו משכנע מספיק". אני צריך לשקם את יחסי האהבה שלו עם אלוקים...

לא פחד ולא "תן וקח" - העיקר אהבה

רגשות רבים מאפיינים את יחסנו עם אלוקים, אך הרגש הראשון שמאפיינו הוא - אהבה.

לא אהבה רומנטית-ילדותית, אלא אהבה גדולה - מלאה ברגשות וגם במחויבות, מלאה בפעילות לב וגם בעבודה קשה, מלאה בתפילה רגשית וגם בתורת-ישראל. אנחנו אוהבים את אלוקים וצריכים לעורר את האהבה, בדיוק כמו בני-זוג. אם בני-זוג יניחו לרגע לאהבתם לזרום בלי לעבוד ובלי ללבוש אותה היא תחלש, וחלילה, עלולה גם לכבות.

אלוקים אוהב אותנו בלי סוף. האהבה שלו פזורה בכל מקום - ברחוב, בבית, בעבודה, במשפחה, בילדים, בכביש, במדרכה - בכל מקום, אבל חייבים לפחות לאסוף אותה, להתבונן בה, להיענות לה.

אלוקים עוזר לי, עוזר לי לאהוב אותך.

"... ויחד ליבנו לאהבה וליראה את שמך... וקרבתנו מלכנו לשמך הגדול באהבה, להודות לך וללייחדך, ליראה ולאהבה את שמך. ברוך אתה ד' הבורח בעמו ישראל באהבה" (מתוך תפילת שחרית).

ואז אתם יודעים מה יקרה?

...אני רבים לא יוכלו אהבה את האהבה.

אתה בטוח אוהב מישור, או לפחות אהבת פעם. טוב, חלק מה"אהבות" הן סתם מזויפות, אבל בטוח שאתה אוהב את אשתך או את אֵת בעלך, בטוח שיש לך חבר אחד לפחות שאתה סתם ככה פשוט אוהב...

מצווה מוזרה

יש מצווה כזו - "ואהבת את ד' אלוקיך", מה שמדהים שמכל המצוות שקיימות, וקיימות הרבה בלי-עין-הרע, זו המצווה שאנחנו מזכירים הכי הרבה פעמים בתפילה. את הנוצרים, אגב, זאת אחת המצוות שהכי בלבלה. הם לקחו את הצד הרגשי של המושג 'אהבה' וניתקו אותו מכל שאר המרכיבים, וכך בנו את הנצרות - יחסים תאורטיים רגשיים וטקסיים בלבד. כמו זוג מאוהב שאינו יודע מה היא מחויבות, ומוצא את עצמו ברבנות אחרי זמן קצר.

תגידו - 'אני מאמין באלוקים, אני לא יודע מה זה בדיוק לאהוב אותך, אבל טוב לי עם היחסים שלי עם אלוקים' - נשמע מעולה, אבל ניקח לדוגמא את חיי הזוגיות והמשפחה, היום כבר כמעט כל אחד יודע שאי-אפשר לבנות משפחה ללא מחויבות וללא השקעה - העסק פשוט קורס. גם אחד שמשפחתו קרסה, יכול לומר שטוב לו איך-שהוא, ואין הוא משקר. אבל זה מה שנקרא - לאחר מעשה. עם כל הכבוד להרגשה האישית, אי אפשר להתעלם משמפחה התפרקה לה...

כך גם עם אלוקים, אפשר בהחלט להמשיך ולחיות את חיינו, כל אחד ויחסיו עם אלוקים: מידי-פעם, ברגע קשה, להרים עיניים למעלה, לבקש משהו קטן, להמשיך הלאה, ושוב ברגעי הבוקה מסוימים לחייך לאלוקים וכך הלאה. אבל אלה אינם היחסים שאמורים להיות בין האדם הישראלי לאלוקיו.

סתם נכה באמצע היום

אני רוצה לאהוב את אלוקים לפחות כמו שאני אוהב את אשתי, לפחות כמו שאני אוהב את החברים שלי. אני רוצה לחשוב עליו לפעמים ככה סתם כשאני הולך ברחוב, כשאני יושב באוטובוס.

מעניין - כשאני צריך משהו חשוב, יוצא לי מהפה: "בעזרת ה'", כך גם כשקורה לי משהו טוב, מתוך הרגל אני אומר "ברוך ה'", אבל אני לא רוצה שזה יצא ממני סתם, כאילו שאני עושה טובה למישהו, אני רוצה לחשוב עליו, להודות לו, ולשַׁמֵּחַ את אלוקי על הטוב שהוא עושה לי, ועל כך שניתנה לי אפשרות לדבר איתו.

באופן כללי אני יודע שהוא גדול מכל דבר שבעולם, אבל אני לא יודע להפנים את זה בחיי היום-יום שלי...

סדר ליל ט"ו בשבט

לכני שאתם מתחילים לארץ

לא יוצא לנו הרבה פעמים להקדיש ערב שלם לאהבת הארץ.
ערב ט"ו בשבט הוא ערב קלאסי להתעסקות עם אהבת ארץ ישראל.
ואין אמצעי התחברות מוצלח יותר מפירות. פירות ארץ ישראל.
לא סתם חכמים תיקנו ברכות לפני האכילה, כי לאדם יש כוח יוצא דופן לקשור בין הארץ לשמים,
ואחד האמצעים לכך הוא האכילה, או במקרה שלנו - אכילת פירות ארץ ישראל.
אגב, אם כבר מדברים על חיבור לארץ - טוילים!
קחו את המשפחה, החברים או מי שרק תרצו, וצאו לטייל בארץ ישראל (לא בשבת, אתם יודעים...)

הכנה:

מצרכים:

- צלחות שבעת-המינים: זיתים, תאנים, רימונים, תמרים. ושאר פירות הארץ.
- יין אדום או לבן.
- מיני מאפה שאינם לחם (עשויים חיטה או דגן אחר).
- ירקות אדמה (אפשר כסלט גס).
- באופן כללי ובמיוחד הערב, השתדלו שגם היין, וגם הפירות יהיו מתוצרת הארץ.
- מבקשים מכחמישה משתתפים לבחור שיר עם תוכן ארץ-ישראלי ולצלם אותו ל-10 עותקים. דואגים שלפחות חלק מהשירים יהיו מהמסורת היהודית (יש דוגמאות למעלה...). בתחילת הערב מארגנים מהשלל שירון לכל אחד ע"י שדכן.
- בוחרים את הרציני שבחבורה (לא יותר מידי, שלא יהיה 'כבד'). שיכין כמה מילים על ט"ו בשבט.
- מי שמשמ רוצה להשקיע הבאנו לכם מתכון לעוף ט"ו בשבט! חגיגי במיוחד.

מתחילים:

פותחים במינים החשובים ביותר משבעת המינים - החיטה והשעורה.
על מאפים אחרים שאינם לחם מברכים:
ברוך אתה א-ל-י א-ל-ו-ה יי-נו מלך העולם ברוך אתה מיני מזונות.

לאחר שאוכלים מעט, אומרים פסוקים אלה בעניין החיטה והלחם:
ושמרת את מצות ה' אלקיך ללכת בדרכיו וליראה אותו: כי ה' אלקיך מביאך אל ארץ טובה ארץ נחלי מים עינת ותהמת יצאים בבקעה ובהר: ארץ חטה ושעורה וגפן ותאנה ורמון ארץ זית שמן ודבש: ארץ אשר לא במסכנת תאכל בה לחם לא תחסר כל בה ארץ אשר אבניה ברזל ומהרריה תחצב נחשת: ואכלת ושבעת וברכת את ה' אלקיך על הארץ הטובה אשר נתן לך: השמר לך פן תשכח את ה' אלקיך בבלתי שמר מצותיו

ומשפטיו וחקתיו אשר אנכי מצוך היום: פן תאכל ושבעת ונתים טבים תבנה וישבת: ונקרך וצאנך ירבין וכסף וזהב ירבה לך וכל אשר לך ירבה: ורם ללבך ושכחת את ה' אלקיך המוציאך מארץ מצרים מבית עבדים: המוליכך במדבר הגדל והנורא נחש שרף ועקרב וצמאון אשר אין מים המוציא לך מים מצור החלמיש: המאכלך מן במדבר אשר לא ידעון אבותיך למען ענתך ולמען נסתך להיטבך באחרייתך: ואמרת בלבבך כחי ועצם ידי עשה לי את החיל הזה: וזכרת את ה' אלקיך כי הוא הנותן לך כח לעשות חיל למען הקים את בריתו אשר נשבע לאבותיך כיום הזה:

(ספר דברים פרק ח, ו)

מזינו גביע של יין או מיץ-ענבים וברכו:

ברוך אתה א-ל-י א-ל-ו-ה יי-נו מלך העולם ברוך אתה מיני מזונות.

לאחר ששתיתם אמרו מזמור תהילים מרגש ומדהים זה, מזמור אהבה שכתב דוד-המלך לאלוקים, כתוצאה מהתבוננות בטבע וביופי הארץ.
ברכי נפשי את ה', ה' אלוקי גדלת מאד הוד והדר לבשת: עטה אור כשלמה נוטה שמים כיריעה: המקרה במים עליותו השם עבים ורנבו מהלך על כנפי רוח: עשה מלאכיו רוחות משרתיו אש להט: יסד ארץ על מכוניה בל תמוט עולם ועד: תהום כלבוש כסיתו על הרים יעמדו מים: מן גערתך ינוסון מן קול רעמך יחפזון: יעלו הרים ירדו בקעות אל מקום זה יסדת להם: גבול שמת בל יעברון בל ישבון לכסות הארץ: המשלח מעינים בנחלים בין הרים יהלכון: ישקו כל חיתו שדי ישברו פראים צמאם: עליהם עוף השמים ישכון מבין עפאים יתנו קול: משקה הרים מעליותיו מפרי מעשיך תשבע הארץ: מצמיח חציר לבהמה ועשב לעבדת האדם להוציא לחם מן הארץ: ויין ישמח לבב אנוש להצחיל פנים משמן ולחם לבב אנוש יסעד: ישבעו עצי ה' ארזי לבנון אשר נטע: אשר שם צפרים יקננו חסידה ברושים ביתה: הרים הגבהים ליעלים סלעים מחסה לשפנים: עשה ירח למועדים שמש ידע מבואו:

זמן שאדם ממשמש בה מוצא בה תאנים. אף דברי תורה כן כל זמן שאדם הוגה בהם מוצא בהם טעם טוב.

ד' זיון

אמר ריש לקיש: פושעי ישראל אין אור גיהנם שולטת בהן קל וחומר ממוזבח הזהב, מה מוזבח הזהב שאין עליו אלא כעובי דינר זהב עמד כמה שנים ולא שלטה בו האור, פושעי ישראל שמלאין מצוות כרימון שנאמר: 'כפלח הרמון רקתך' (שיר השירים ו). ואמר רבי שמעון בן לקיש: אל תיקרי רקתך אלא ריקתיך, שאפילו ריקנין שבך מלאים מצוות כרימון - על אחת כמה וכמה (עירובין דף יט ע' א).

מברכים על סלט ירקות האדמה, ברכת בורא פרי האדמה:
בְּרוּךְ אַתָּה אֱלֹהֵינוּ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מֶלֶךְ הָעוֹלָם בּוֹרֵא פְּרֵי הָאֲדָמָה

לגבי השירים:

כדי שהקטע הזה יהיה מוצלח צריך לדאוג מראש למישהו דומיננטי שזורם עם שירים, אחרת ניתקע עם שירה שלא בא לנו עליה. שלבו את השירים מתוך השירון שהכנתם, בין הברכות והאמירות.

ארוחה:

אם הכנתם ארוחה, זה הזמן - בתיאבון. תוך כדי הארוחה, הרציני שבחבורה יגיד את דברי הט"ו-שבשט שהכין.

תִּשֶׁת חֹשֶׁךְ וַיְהִי לַיְלָה בּו תִּרְמַשׁ כָּל חֵיתוֹ יַעַר: הַכְּפִירִים שֶׁאֵינִים לְטָרֶף וְלִבְקֵשׁ מֵאֵל אֶחָד: תִּזְרַח הַשֶּׁמֶשׁ יֵאָסֶפוּ וְאֵל מְעוֹנֹתֶם יִרְצָבוּ: יֵצֵא אָדָם לִפְעָלוֹ וְלַעֲבֹדָתוֹ עַד יָעָרֵב: מִה רְבוּ מַעֲשֵׂיךָ ה' כָּל־מִבְּחָמָה עֲשִׂיתָ מֵאֲלֵהֶם הָאָרֶץ קִינְיָךְ: זֶה הָיָה גָדוֹל וְרָחֵב יָדַיִם שֶׁשׁ רָמַשׁ וְאֵינִי מִסְפָּר חַיִּית קִטְנוֹת עִם גְּדֻלוֹת: שֶׁשׁ אֵינִית יְהִלְכוּן לִוְיָתָן זֶה יִצְרֵת לְשֹׁחֵק בּוֹ: כָּל־מִן אֲלֵיךְ יִשְׁבְּרוּן לַתֵּת אֶכְלֶם בַּעֲתוֹ: תִּתֵּן לָהֶם יִלְקִטוּן תִּפְתַּח יָדְךָ יִשְׁבַּעוּן טוֹב: תִּסְתִּיר פְּנֵיךָ וַיִּבְהִלּוּן תִּסְפָּר וְרוּחַם יִגְוְעוּן וְאֵל עֲפָרִם יִשׁוּבוּן: תִּשְׁלַח רוּחְךָ וַיִּבְרָאוּן וַתַּחֲדָשׁ פְּנֵי אֲדָמָה: יְהִי כְבוֹד ה' לְעוֹלָם יִשְׁמַח ה' בְּמַעֲשָׂיו: הַמְבִיט לְאָרֶץ וַתִּרְעַד יִגַּע בְּהָרִים וַיַּעֲשֶׂנוּ: אֲשִׁירָה לָהּ בְּחַיֵּי אֲזַמְרָה לֵאלֹהֵי בְעוֹדֵי: יַעֲרֵב עָלָיו שִׁיחֵי אֲנָכִי אֲשַׁמְחָה בָּהּ: יִתְמוּ חֲטָאִים מִן הָאָרֶץ וְרָשָׁעִים עוֹד אֵינִים בְּרַכִּי נִפְשֵׁי אֶת ה' הַלְלוּ יְה:

(תהילים קד)

עכשיו הגיע תורם של פירות העץ. **הזית** נחשב הפרי החשוב ביותר משבעת המינים לכן עדיף לברך עליו ולהתכוון לכך שבברכה זו אנו מברכים גם על שאר פירות העץ שנאכל בהמשך.

בְּרוּךְ אַתָּה אֱלֹהֵינוּ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מֶלֶךְ הָעוֹלָם בּוֹרֵא פְּרֵי הָעֵץ.

אחרי הברכה והאכילה, קחו כל פעם פרי אחר ואמרו את המילים מהמקורות ששייכים אליו.

כמו שהזכרנו קודם, מטרת כל ה'סדר' היא הדגשת החיבור שלנו - האדם-הישראלי - עם פרי-הארץ, ודרכו חיבור לאלוקים.

בְּרוּךְ אַתָּה אֱלֹהֵינוּ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מֶלֶךְ הָעוֹלָם,

על דברי המזונות (מאפה)
על המחיה ועל הפלגלה

על היין על פירות משבעת המינים
על הגפן ועל פרי הגפן על העץ ועל פרי העץ

ועל תנובת השדה ועל ארץ חמדה טובה ורחבה שרצית והנחלת לאבותינו לאכול מפריה ולשבוע מטובה. רחם אֱלֹהֵינוּ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל וְעַל יִשְׂרָאֵל עַמְּךָ וְעַל יְרוּשָׁלַיִם עִירְךָ וְעַל הַר צִיּוֹן מִשְׁכַּן כְּבוֹדְךָ. וְעַל מִזְבְּחֶךָ. וְעַל הַיַּכְלָךְ. וּבְנֵה יְרוּשָׁלַיִם עִיר הַקֹּדֶשׁ בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ. וְהַעֲלֵנוּ לְתוֹכָהּ. וְשִׁמְחֵנוּ בְּבִנְיָהּ וּבְנִירְכָךְ עָלֵיךָ בְּקִדְשָׁהּ וּבְטַהֲרָהּ. כִּי אַתָּה טוֹב וּמְטִיב לְכָל וְנוֹדֵה לְךָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָאָרֶץ

על דברי המזונות (מאפה) על היין על פירות משבעת המינים
ועל מחיתה ועל כלכלתה. ועל פרי גפנה. ועל פרותיה.

בְּרוּךְ אַתָּה אֱלֹהֵינוּ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מֶלֶךְ הָאָרֶץ

על דברי המזונות (מאפה) על היין על פירות משבעת המינים
ועל מחיתה. ועל פרי גפנה. ועל פרותיה.

ולסיום...

יהי רצון שנתחבר כולנו ביחד חיבור חזק ואמייתי בינו לבין עצמנו, בינו לבין ארצנו, ו... כולנו יחד עם - אלוקיננו.

זית

זית רענן יפה פרי תואר קרא ה' שמך כשם שהשמן מאיר - כך ביהמ"ק מאיר לכל העולם. שנאמר (ישעיה ס): "והלכו גוים לאורך", לכן נקראו אבותינו זית רענן שהם מאירים לכל באמונתם (שמות רבה פרשה לו)

תמר

דרש רבי חייא בר לולייני: מאי 'צדיק כתמר יפרח כארו בלבנון ישגה' (תהלים צב), אם נאמר תמר, למה נאמר ארו, ואם נאמר ארו למה נאמר תמר? אילו נאמר תמר ולא נאמר ארו הייתי אומר: מה תמר אין גועו מחליף - אף צדיק חס וחלילה אין גועו מחליף, לכך נאמר ארו, אילו נאמר ארו ולא נאמר תמר, הייתי אומר: מה ארו אין עושה פירות - אף צדיק חס וחלילה אין עושה פירות, לכך נאמר תמר ונאמר ארו. (תלמוד בבלי תענית דף כה ע' א)

תאנה

אמר רבי חייא בר אבא אמר רבי יוחנן מאי דכתיב "נוצר תאנה יאכל פריה"? למה נמשלו דברי תורה תאנה? מה עץ תאנה זה כל

מתי נולד העץ שליך הבור?

סיפור לילדים

חגית, יעל ואני חברות טובות. בכל יום אנחנו חוזרות ביחד הביתה מבית הספר שנמצא במרחק עשר דקות הליכה מהשכונה שלנו, ואם אנחנו מקצרות דרך החתשה שליך בית הספר אנחנו מגיעות תוך חמש דקות הביתה.

בכל סוף יום, כשהצלול מגיע, אנחנו יוצאות בשמחה משער בית הספר לכיוון החתשה שלנו. אנחנו מכירות כבר את כל השבילים, העצים והפרחים, ולפעמים אם אנחנו הולכות ממש בשקט אנחנו שומעות אפילו את הצפרים.

אתמול בדרך הביתה אמרתי וליעל שאני רוצה לקטף לאמא זר פרחים לכבוד יום ההולדת שלה.

"איך בעייה" אמרה לי חגית, "אנחנו נעזר לך להכין את האר הכי יפה בעולם", וכך לאט לאט הכנו זר יפהפה מתרציות, סביונים ועוד פרחים מהחתשה.

"אמא", נכנסתי הביתה בריצה "תראי מה הבאתי לך ליום ההולדת", אמא לקחה את האר והיכה אלי חידך אוהב - "תודה רבה, שירי חמודה" אמרה, "לא יכלתי לדמין לעצמי זר פרחים יפה יותר ליום ההולדת". אמא חבקה אותי בחום, "היכן מצאת פרחים יפים כל כך?" "שאלה". "מהחתשה שלנו, בדרך מבית הספר" עניתי. אמא עמדה לרגע מהוחדת: "מי היה מאמין שמשדה הקוצים הזה נוציא פרחים יפים כל כך..."

"איזה שדה קוצים!" שאלתי בסקרנות.

אמא צחקת: "מה חשבת, שתמיד היתה שם החתשה היפה הזו? היא קיימת בסך הכל מספר שנים, בזכות דודה עליזה והחברות שלה - הן נטעו שם את העצים. הייתי קטנה, אני לא כל כך זוכרת".

הייתי מפתעת, החתשה יפה כל כך, עם המון פרחים ועצים, נראה היה שהכל פורח שם מאז ומתמיד. למחת בבית הספר ספתי לחגית ויעל את מה שספרה לי אמא, "אולי נלך לדודה שלך

לשמע מה היה בחתשה", - הציעה יעל, וכך קבענו להיפגש אצל החתשים אצל דודה עליזה.

דודה עליזה שמחה מאוד לראות אותנו, היא כבדה אותנו בעוגיות השוקולד הטעימות שלה.

"מדוע זכיתי לבקור המכבד הזה?" שאלה דודה שלי. הסבפתי לה בקצרה לשם מה תענו. דודה עליזה שמחה על ההזדמנות שנתנה לה לדבר על החתשה "שלה".

"זה היה בדיוק לפני 41 שנה, בט"ו בשבט. הייתי אז בכיתה ו'. יום אחד המנהל נכנס לפתח והודיע שהשנה נבחרה הכתה שלנו לנטע עצים אמתיים. לא הבנו כל כך מה זה אומר, אבל שמחנו כי ידענו שמפסידים יום למודים. וכך יצאנו כלנו בט"ו בשבט עם אתי חפיה, לעבר שדה הקוצים. כל ילד קבל שתיל של עץ און, ומתנדבים של הקתן הקיימת לישואל עזרו לנו להכר בור, ולשתל את עץ האון הקטן. אני זוכרת שאת שלי שתלתי ליד בור המים" אמרה דודה שלי בהתרגשות, "מענין איך נראה עץ האון שלי היום..."

יעל, חגית ואני הסתכלנו אחת על השניה וידענו על איזה עץ מדבר. כל יום כשאנחנו חוזרות מבית הספר אנחנו נעצרות ליד העץ הסמוך לבור המים כדי לנחם מהדרך.

"ככה זה באצנו - סימה דודה שלי - איתה נטע ובונה, בלי לדעת תמיד איך יצמח ומי יהנה מהפרות..."

למחת כבר לא הלכנו במהירות הביתה, נעצנו ליד כל עץ ונסינו לדמין איך פעם במקום הכל כך יפה הזה, לא היה שום דבר פורת.

מסקרן... כסתוריים... מרגש... עמוק... מעניין...

מעוניין להיפגש עם המורשת?

קרן מורשת מציעה לך מגוון פעילויות: שיעורים בנושאים מגוונים, סדנאות, לימוד אישי, ברבת מצווה, חתונות, וכוי.

סינפים בכל הארץ 1-800-270-270

בית התאומים, כנפי נשרים 15 ירושלים or@kmoreshet.org.il

בית תרבות יהודי רמת השרון

שיעורים וסדנאות: מבוא לתורת הקבלה, תורת הנפש, זוגיות, סדנאות בשיטת ימימה

לפרטים ותוכניה 03-5470252, 050-7942849

רח' ויצמן 4, רמת השרון

בית תרבות יהודי בקעת הירדן וסומרון 050-6801173 אליהו

בית תרבות יהודי טבריה 054-5398113 אוהד

עוגת פירות יבשים

- 4 ביצים, כוס וחצי סוכר חום, כוס שמן, כוס מיץ תפוזים, כוס פירות יבשים קצוצים (תאנים, תמרים צימוקים, ועוד), חצי כוס שקדים או אגוזים קצוצים, כף קליפת תפוז מגורדת, 4 כוסות קמח, שקית אבקת אפייה.

הכנה: לערבב את כל המצרכים לעיסה אחידה, להכניס לשתי תבניות אינגליש קייק עם נייר אפייה, ל-55 דקות אפייה בתנור מחומם מראש. לצנן ולפזר אבקת סוכר.

פינוח בעינוני משפחה

הפרצוף האמיתי

היא שואבת את הכוחות לתת, להאזר בסבלנות ולהאמין בך - ממך. היא מקבלת אותך מתוך החום והאמון שלך, מתוך הבית והמקום שאתה מעניק לה.

את מאווי הלב שלך, יש גם לאשתך. את הציפיות שלך ממנה, יש לה גם ממך. ורק יחד תוכלו לבנות ולהבנות אחד מהשני. מספיק שאחד מכם לא יתאמץ לפתוח את שערי הלב כלפי השני, לא תיווצר התנופה המשותפת, לא ייבנה הבית המיוחל. אם לא תתאמץ לפנות מקום בלבך, איך היא תמצא מקום בשבילך? ואכן, זה לא בא בקלות. שום דבר עמוק ומתמשך לא קורה מעצמו. צחוקים עם החברה, תקשורת חיצונית ומדליקה, לא מצריכה השקעה, ונעלמת באותה מהירות שהיא באה. אך בניית קשר זוגי ארוך

טווח, דורש עמל. בחיבור אמיתי של שתי נפשות, עוברים לפעמים גם במחוזות חשוכים, ובכל זאת מאמינים - מאמינים שהכל שווה. נישואים לא אמורים "להצליח". אם תעשה אותם מוצלחים, הם יהיו כאלה. אם תצא מעצמך, ובמאמץ חסר-ספונטניות תיפתח לעולם שלה, ייווצר קשר אינטימי, בו אתה יכול "לזרום" באמת, בלי הצורך "להראות טוב". היא כבר תדע שאתה טוב, היא תאמין בך, גם בלי שתצטרך להוכיח את זה.

דווקא במריבות, כשאתה נלחם בתוכך אם לתת לה מקום בעולמך, או לזרוק אותה החוצה - דווקא אז, הקשר שלכם עולה בדרגה. מריבה היא בירור, העמקת החיבור שבינך לבניה. המועקה שמרגישים לפעמים כשבונים ערוץ תקשורת זוגי, היא המחיר הגדול שאתה משקיע. אבל את המוצר שתקבל - לא תוכל למצוא בשום מקום אחר: בית אמיתי, ואושר אמיתי לאורך שנים.

שאלה: הנישואים לא הצליחו. בהתחלה היה טוב, הייתה האבה גדולה, אך עם הזמן הכל דעך. עם כל החברה מסביב, אני זורם וטוב לי, ודווקא עם אשתי הכל תקוע. אנחנו רבים ללא הפסקה.

תשובה: ברוב שטחי החיים, אנחנו נאלצים לעטות על עצמנו 'פזוה'. בעבודה אני חייב להראות חכם, גם אם אינני כזה, בחברה אני מציג את עצמי כמצליחן, גם אם אינני מרגיש כך, במשפחה הגדולה אני כמובן, מאושר. מול הפקיד - כעוס, ואצל סבתא - כולי שלווה ובריאות. בשום מקום אינני מסוגל לחשוף את עצמי - עם היתויותי, פחדי וחולשותיי. כשאני חשוף, אני פגיע, לכן אינני נחשף לפני אנשים שאין לי בהם אמון מלא. כשאני "בחוץ" אני מגן

על עצמי על ידי הצגה של אדם מלא ביטחון עצמי נטול חששות או התלבטויות.

אבל אינני כזה באמת. אני אדם רגיל, לא תמיד מוצלח ולא תמיד מחייך. ככל שאני מציג יותר, מצוקת ה'פזוה' גוברת. אני זקוק נואשות למקום שבו אוכל לפשוט את כל המסכות, ופשוט להיות אני. אני מחפש בית. התקווה הגדולה של החתונה היא יצירת בית חם ואוהב. בבית מדברים חופשי, בלי לחשוב (שלוש פעמים) על כל משפט, ואין הוא יתקבל על ידי זרים. כי בבית מאמינים בך ואוהבים אותך איך שאתה.

כשאשתך מקבלת אותך על כל חלקיך (וגם כשאתה אותה) - החלקים הנחמדים יותר וגם אלה שפחות - בעצם היא אינה מקבלת, היא נותנת. היא נותנת לך את המתנה הגדולה ביותר בעולם: בית, מקום משלך, מקום בלב. היא יוצאת מעצמה, מוכנה לסבול את קשיי ההסתגלות, להשקיע את כל כוחותיה כדי שתיפתח, כדי שתרגיש שהגעית הביתה.

אני אדם רגיל, לא תמיד מוצלח ולא תמיד מחייך. ככל שאני מציג יותר, מצוקת ה'פזוה' גוברת. אני זקוק נואשות למקום שבו אוכל לפשוט את כל המסכות, ופשוט להיות אני. אני מחפש בית.

"ראש-יהודי"
מרכז למודעות עצמית בתל-אביב
בוגרשוב 45 פינת צפת 2 תל אביב
03-5255355

הרשמה מראש
052-5665552

המלכה מגיעה...
בואו לחוות חוויה מרגשת שלא תשכחו - קבלת שבת

מה זה בשבילך מקורי-ישראלי?

אזרח חופשי שחי במדינת ישראל, אדם שבונה את עצמו ומסתכל לעתיד ולא לעבר.

[דני ישראל, כתב בערוץ 1]

שירי ארץ ישראל, כלל מסורת ישראל, בכלל ארץ ישראל... עירוב העדות.

[אריה ארבל, נהג אגד]

ישראלי מקורי הוא אדם עם ראש פתוח מאוד, ישראלים יכולים להיות לפעמים עוקצניים. אבל, מעל הכל הם נאמנים עד הסוף.

[ג'ולי פיליפיקו, עובדת בפיצריה]

מי שנולד בארץ זה שאנחנו חלק מהעם הנבחר מקנה לנו שייכות על ארץ ישראל - ד' בחר אותה בשבילנו ובחר לתת לנו אותה.

[סימה גורדון, חסידת ברסלב]

יש גם לך משהו

מקורי ישראלי?

תמונה, אמירה, שיר?

שלחי אלנו עבור מעיני הישועה בן סירא 2, ירושלים 94181

m_h@bezeqint.net

052-8416665

כמעט את כל סוגי האקלים שבעולם. מהחרמון הקר שבצפון ועד לעין גדי והערבה בדרום - דבר המאפשר גידול מגוון ביותר של פירות וירקות • **החיטוי הסולרי**, המבוסס על ניצול של חום השמש לחימום וחיטוי של הקרקע החקלאית שהומצא בישראל **נפוץ כיום בעולם המודרני** כאמצעי ידיותי לסביבה ועיל מאוד להדברת מחלות ומזיקים • בגוש קטיף מגדלים את מרבית **ירקות העלים** ללא חרקים וללא שאריות של חומרי הדברה רעילים • המשווקים בארץ

ובעולם • חקלאי גוש קטיף מגדלים ומייצרים את רוב העגבניות וחלק ניכר מהתבלינים והמוצרים האורגניים הגדלים בישראל המיועדים **ליצוא** (60%) • למרות כל העובדות האלה "אָרֶד סוֹפָה" (=אדמה שחורה בערבית) **היה כינויים של הפלחים** לאדמות שמכרו ל'גואולי הקרקעות' בתקופת העליית הראשונות - הערבים לא הצליחו להניב תוצרת מאדמות הארץ עד **שייחוס לאדמות קללה**, אדמה שחורה כדבריהם • הנה דברי הגמרא המדהימים המסבירים זאת (סנהדרין צח): אמר רבי אבא - אין לך קץ מגולה מזה, שנאמר "וְאַתֶּם הָרִי יִשְׂרָאֵל עֵנְפֶכֶם תִּתְּנוּ וּפְרִיכֶם תִּשְׂאוּ לְעַמִּי יִשְׂרָאֵל, כִּי קָרְבוּ לְבוֹא" (ויחזקאל לו ח), רש"י מסביר: **שתינתן ארץ ישראל פְּרִיהָ בעין יפה** אז יקרב הקץ ואין לך קץ מגולה יותר...

ועילות השימוש במים בחקלאות בישראל היא הגבוהה בעולם - היבול החקלאי בישראל גדל פי 2.5 למ"ק מים מקום המדינה ועד היום • המצאת **שיטת ההשקיה בטפטוף** בישראל נחשבת לאחת המצאות החשובות ביותר בחקלאות המודרנית ובזכותה הופרחו מדבריות בארץ ובעולם כולו • ישראל מחזיקה ב**שיאי עולם בתפוקות** חקלאיות שונות ובהן: **יבול הכותנה** (700 ק"ג לדונם) ותנובת **החלב** הגבוהה בעולם (ארץ זבת חלב...) 14,000 ליטר חלב לפרה בשנה • בישראל קיימת **אספקת ירקות טרייה** מיצור מקומי כמעט מכל המינים במשך כל חודשי השנה. דבר שלא היה עולה על הדעת לפני 50 שנה • בישראל, למרות גודלה הקטן ביחס למדינות גדולות בעולם, קיים מגוון של אזורים אקלים המייצג

לפני **קום המדינה** עסקו בישראל בחקלאות כ- 60% מהמפרנסים • **כיום כ - 2.6% בלבד** • **האוכלוסייה בארץ מנתה** לפני קום המדינה כ- 600,000 נפש (כמספר יוצאי מצרים - שישים ריבוא) וכיום כ-6 מיליון נפש • מכאן **שכנושר היצור החקלאי גדל פי 200 (!)** מאז קום המדינה. "וירוע יצחק בשנה ההיא וימצא מאה שערים" חז"ל הסבירו "שעשתה על אחת שאמדוה - מאה" - כלומר

יצחק הצליח להצמיח בחבל גר (גוש קטיף של היום!) **יבול הגבוה פי מאה מהאומדן!** •

הידעת? חקלאות בישראל

מוטי שומרון, 'מכון התורה והארץ' כפר דרום

כמידי שנה עורך 'מכון התורה והארץ' שבכפר דרום, יום עיון בנושא המצוות התלויות בארץ באוניברסיטת בר אילן. גם השנה יתקיים בעזרת ד', יום העיון בט"ו בשבט הציבור מוזמן! לפרטים: 08-6847088

מקורי ישראלי אליך הביתה
למנויים 1-700-700-515

סדרה לכם היכרות מעמיקה יותר?
עם התנ"ך, מחשבת ישראל, אמונה, תפילה, פנימיות התורה וכל מה שנראה לכם...
פרויקט 'חברותא' של מוריה פילוסוף נועד בשבילכם!
לימוד משותף עם אדם שיתואם בדיוק אליכם, וביחד תגלו מחדש את תורת ישראל.
מוריה פילוסוף התקשרו 1700-700-515

בוא/ו להכיר ישראליות מקורית-שורשית

"מקורי ישראלי" יוצא לאור ע"י מוריה פילוסוף
1700-700-515 בשיתוף: תנועה לחברות ישראל

מוריה פילוסוף מרכז למודעות עצמית במל"אביב 03-5255355	מוריה פילוסוף המרכז הישראלי של ה-OU 02-5667787	קרן מורשת 1-800-270271
---	---	----------------------------------

ניתן להוריד את העלון באתר מוריה www.moriya.org.il